

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1915. 27. szám.

Budapest, július 4.

39

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A régi hadsereg.

Irta: *K. Nagy Sándor kir. ítélő táblai bíró.*

II. A régi hadkiegészítés.

(A toborzás vagy verbuválás. Katonafogdosás kötéllal. A régi «Magyar-Hirmondó» a verbuválásról és katonafogdosásról. A zsoldosok.)

A régi világban nem úgy történt az állandó hadsereg kiegészítése, miut a későbbi időben, a mióta a bizonyos korban levő ifjakat a törvény által szabott módon és feltételek között megvizsgálják s ha alkalmasnak találják: egyszerűen besorozzák.

Régen *toborzották* a katonákat a hadkiegészítésre.

Ez volt a *toborzás*, vagy közönséges néven *verbuválás*.

A toborzásra ma már a legöregebb emberek sem igen emlékeznek. Csupán a táncza maradt meg a jó magyar falukon a vidám kedvű legények között a kik a lakodalmakban vagy táncmultságokban még ma is eljárják a világ legvidámabb s legérdekesebb tánczát: a *toborzót* vagy *verbunkost*.

A régi katonatoborzás következőleg történt:

Megindultak a verbuváló katonák — rendszeren a legcsinosabb, legjobb kedvű és legnagyobbban felöltözött huszárok — egy altiszttel, olyannal, a ki nem restelte a barátságos szót. És mentek faluról-falura, kezükben boros palaczkkal vagy kulacsosal, szép cigány muzsika mellett — elől a «strázsamester», nagy piros bugyellárral a kezében — utána a «tánczos huszárok» verbunkos nótákat dalolva tánczolás közben.

Ilyen verbunkos nóta volt többek között ez is:

«Gyere pajtás! katonának,
Nem kötéllel verbuválnak.
Ugyan kinnek volna kedve
Gyöngyéletre eröltetve?
Gyere pajtás katonának!
Jobb lesz dolgod mint apádnak:
Se nem kapálsz, se nem kaszálsz,
Csak a kaszárnyába sétálsz.»

Mikor aztán megjelentek a zajos verbunkosok a faluban, kigyúlt az utcára a falu apraja-nagyja, s kigyúltak a legények is. A legények megkivánták a vig és gyöngy-életet, bele csaptak a jó beszédes strázsamester

kezébe, a ki meghínálta őket pénzzel és borral, a ki azután ivott a borból, vagy elfogadta a felpénzt a piros bugyellárisból, annak a huszárok egy esakót nyomtak a fejére; ezzel be volt sorozva a verbunkosok közé, tehát katonának is. Azután együtt tánczolt a tánczos huszárokkal s ment velük tovább verbuválni.

Ez a verbuválás, vagyis katonának beállítás csak bizonyos meghatározott időre történt.

Törvényeinkben is találunk nyomára annak, hogy a toborzásra külön pénztár volt felállítva, az úgynevezett «toborzó-pénztár». Ugyanis az 1780. évi I. tcz. a rendes sorozással kiállított 12,000 újoncz mellé még a toborzást is elrendelvé, kimondta, hogy «mivel bizonyos, hogy a nagyobb felpénz, mely a katonai pályára menőknek ösztönt ad, kiváltképen könnyíti a hadfogadás sikerét, azért, hogy minden újoncznak nagyobb felpénzt lehessen adni, a *toborzó-pénztár* jobb ellátása végett évenként 200,000 forint összeget felajánlanak a karok és vendek».

Emlékezetben maradt, hogy ilyen verbuválás még 1848-ban, sőt 1866-ban is történt. Szegeden egyetlenegy délelőtti verbuválás alkalmával 1300 legény csapott fel katonának.

De volt olyan idő is hazánk életében, a mikor ha toborzással sem lehetett kiegészíteni a hadsereget, *kötéllel fogdosták* a legényeket s úgy vitték katonának.

Ezt a kötéllel való fogdosást szószerint kell venni. Ez pedig úgy történt, hogy rendszeren a falusi előjáróság kijelölte a toborzás alkalmával be nem állott, katonának való legényeket. Azokat aztán otthon vagy a házon kívül bárhol meglepték s ha önként nem akartak menni s nem engedelmeskedtek, megkötözték kötéllel s úgy vitték fel a faluházához s onnan bevitték a katonasághoz.

Ebből az időből is maradt fenn egy, az azon kort jellemző és még a 40-es években is dalolt nóta:

«Már mi nálunk verbuválnak kötéllel,
Elfogják a szegény legényt erővel.
A gazdagnak öt-hat fűt nem bántják,
A szegénynek ha egy van is: elfogják!»

Jellemzőleg ir erről a katonafogdosásról a régi «Magyar-Hirmondó» az 1792. évi július 27-iki számában a következő módon:

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.
cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi Tárogató fajtájúja, Budapest, II., Lánchíd utca 6. — Gyártó: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Artyukák minden hangszerről külön küldeték.

„Az elebbeni katona-állítás alkalmával csak egy híján adott vala kevesebbet Bibarvármegye. Hogy tehát most annál könnyebb móddal összeszerezhesse a kívánt Rekrutákat: jó eszköznek ítélte e végre a szabad verbuválást, vagyis a muzsikaszó s bor-ital mellett való katonafogdosást. De nem érhette célját, mert kevés ép volt közöttük, kik a kautsó vagy palaczkhajtogatás közben csaptak kezét a verbuválókhoz, melyre nézve a felséges Helytartótanáts által is sürgettetvén; *fogdosatni* kezdette később az alkalmas legényeket.

Azonban megtörténhetett régen és meg is történt többször, hogy a hadkiegészítésre nem volt teljesen alkalmas a fennebbi mód. Pedig a vármegyékre kivetett katonaszámot be kellett szolgáltatni s ha ez másként össze nem került: kénytelenek voltak a vármegyék pénzén fogadni a katonákat. Ezek a pénzen fogadott katonák voltak: a *zsoldosok*, vagy béren vett katonák. De ez az intézmény később elfajult, annyira, hogy vállalkozó kapitányok alatt állandóan csak hadakozással foglalkoztak, nem hazafiui lelkesedésből — mert hiszen némelyiknek sem országa, sem hazája nem volt — hanem csupán a zsoldért.

Úgy látszik, hogy ezek a zsoldosok Albert király idejében már kezdtek veszedelmesekké válni az országra s a helyett, hogy az ellenségnek állottak volna ellent, épen az ország lakosait háborgatták, sőt rabolták. Ez okból egymásután jelentek meg a törvények, melyek felbírták a királyt, hogy tartsa féken zsoldosait és ne engedje, hogy ez ország népét zsarolják, másrészt felkérték, hogy általános felkelést addig se hirdessen, míg a zsoldos katonák az ellenségnek ellent tudnak állani (1439. évi 3. tez.).

Mátyás király pedig azt rendelte el, hogy a király hadseregének megtámadása alkalmával minden ország-lakos köteles — az ország régi szokásai szerint hadba szállani és a hadba szállás alól senkinek sem szabad magát pénzen felszabadítani vagy mentesíteni és megváltani (1478. évi IV. tez.).

Régebben csak magyarhonost lehetett zsoldosnak fogadni, de a mobácsi vész közeledtekor már azt is megengedte a törvény, hogy idegen nemzetbeliek is jöbessenek be az országba s zsoldért szolgáltsanak, de ki volt kötve, hogy az ország végvidékein magyarok módjára kell szolgáltniok és katonáskodni. (1525. évi VI. tez.)

Azonban ennek daczára egészen a legújabb korig mégis szokásban volt, hogy a húzott sorszám szerint besorozandó hadkötelezett maga helyett alkalmas és sorsbuzásra már nem kötelezett, magyarországi vagy erdélyi egyént helyettesíthessen. (1867. évi IV. tez.)

Természetes, hogy az ilyen helyettes bizonyos meghatározott összegért, vagyis zsoldért vállalkozott. Míg aztán az 1868. évi XL. tez. kimondta, hogy a védelmi

kötelezettség általános és minden védképes állampolgár által *személyesen* teljesítendő». Ettől kezdve tehát végleg megszűntek a zsoldosok.

III. Az ujonczokról.

(Az első sorshuzás. Ujonczok 1807-ben és 1840-ben. Az első zsidó-ujonczok. Az ujonczok uagysága. Érett férfiak a hadban. Özevgyasszonyok dolga a háború idejéu. A markotányosok.)

Régebben a katonasorozás másként ment, mint az utóbbi időben. Az ujonczokra vonatkozólag a sorshuzást csak az 1840. évi II. tez. rendelte el. Az ujonczok csak az időtől fogva húznak sorsot, hogy aztán ebben a sorrendben álljanak sor alá.

Hogy milyen egyéneket lehet bevonni katonának, e tekintetben az idők folyamán sok változás történt.

Említésre méltó, hogy az 1807-ik évig zsidó vallásu egyén nem lehetett katona. Csak az 1807. évi I. tez. mondta ki, hogy az ujonczok közé a zsidókat is lehet felvenni és elfogadni, ha másként alkalmasak.

A katonának való alkalmasság tekintetében ugyanez a törvény azt adta utasításul, hogy az ujonczok felvételénél nem a szép alakra és mértékre, hanem a testalkatra legyenek figyelemmel, úgy, hogy az öt láb magas, de különben egészséges és erős testű s a katonai terhek elviselésére alkalmas ujoncz is fogadtassék el, hacsak már 24-ik életévét el nem érte s ennél fogva további növekedésre, reményt nem nyújt.

A lovasághoz rendszeren az apróbb embereket szokták kiválasztani. Erre való tekintettel kimondta az 1840. évi II. tez. is, hogy az ujonczok elfogadásában a testnek nem formájára vagy mértékére, hanem alkotására kell tekintettel lenni, úgy, hogy az öt láb magasságu ujoncz is, ha különben egészséges testű és izmos s a katonai terhek viselésére alkalmas: elfogadtassék.

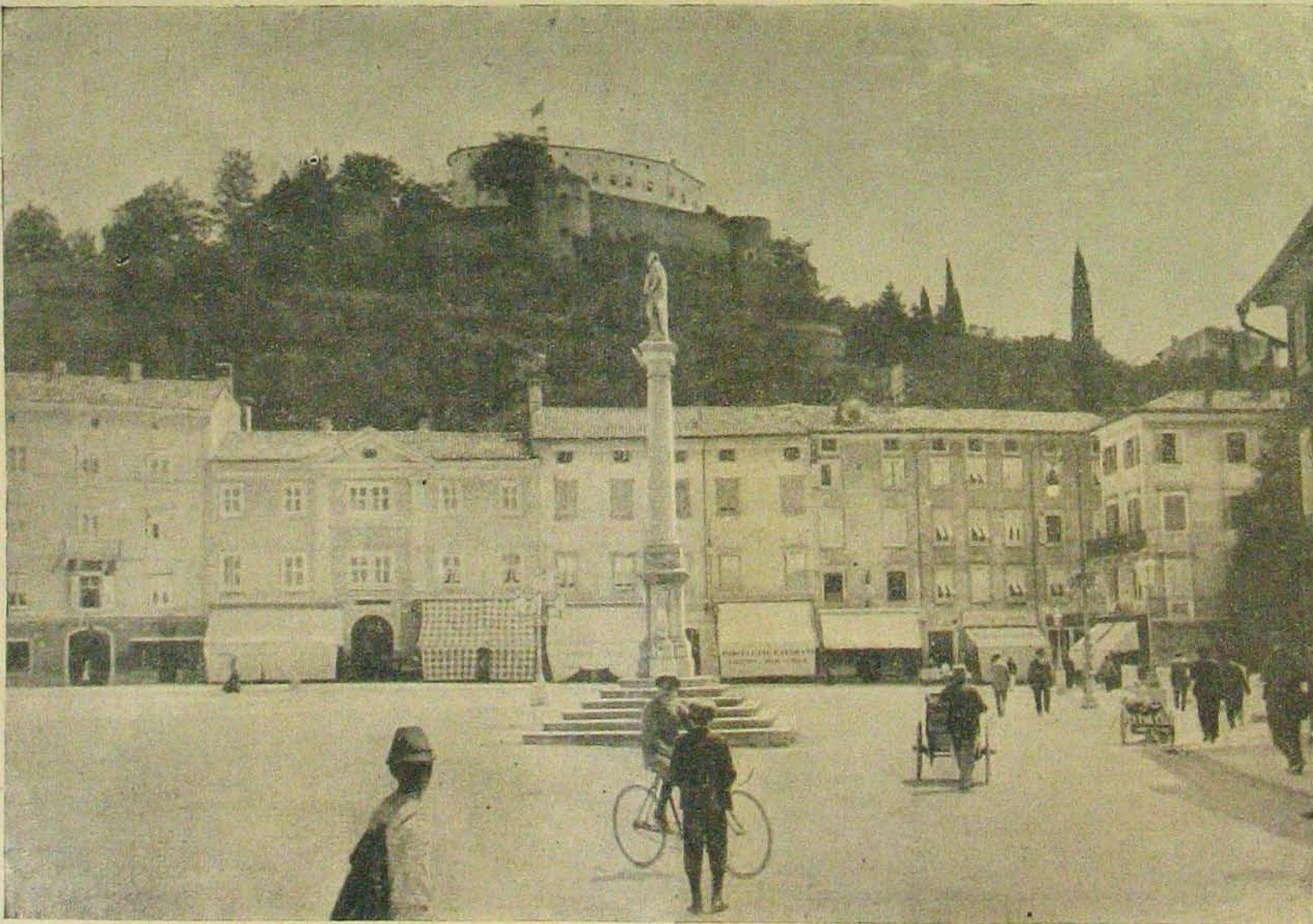
Végül aztán az 1868-ik évben kimondta a törvény, hogy a közös hadseregbe és hadi-tengerészetbe beléphet minden olyan magyar honpolgár, a ki legalább 59 bécsi büvelynyi testmagasság mellett a szükséges szellemi és testi képességgel bír, kivéve a hadsereg számára szükséges mesterembereket, bajóslegényeket és hajókézműveseket, a kik testi nagyságra tekintet nélkül is beléphetnek, de mindezek csak úgy fogadtatnak el, ha életkoruk 17-ik évét már betöltötték, de 36-ik évüket még túl nem haladták. (1868. évi XL. tez.)

Ezzel összefüggésben érdemes felmlitenem, hogy a középkorban megtörtént, miként egész fiatal gyermekeket is küldtek a hadba, azok, a kiknek katonát küldeni köteleességük volt; azért kimondta a törvény, hogy jól felfegyverzett harezosokat kell a hadba küldeni, a kik nem gyermekek, hanem *érett férfiak* legyenek. (1598. évi 5., 7. és 1599. évi 18. tez.)

Habár a történelem fenntartotta néhány hősnő emlé-

Ha fáj a feje ne tétovázzek, hanem **Beretvás-pastillát** használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmarkosabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három dobozól így postai szállítással.

A merre az olaszok támadnak. — Görz főtere, háttérben a régi várkastély.

kezetét, a ki tevékeny részt vett a háborúban (mint Dobó Katicza, Rozgonyi Czeccilia stb.), mégis a nők katonáskodása soba nem volt törvényben. A birtokos nemes özvegyasszonyokra azt rótták a törvény, hogyha hadakozásra alkalmas fiuk nincs, személyük helyett minden 10 jobbágy után egy lovas katonát tartoznak küldeni. Az egytelkes özvegyasszonyok pedig, a kiknek a háborúra alkalmas fiuk nincsen, maradjanak otthon és imádkozzanak Istenhez. (1845. évi 13. és 21. tcz.)

Táborozás alkalmával látni lehetett, hogy a tábori csapatot rendszeren követte egy egy, vagy kétlovas, élelmi szerekkel és italokkal megrakott szekér, olyan férfi felügyelete alatt, a ki nem volt ugyan katoná, mégis fején katonasapkát, karján egy meghatározott színű, szalagot viselt s zsebében ott volt az igazolvány, a mely szerint joga van hadcsapatot követni, s a katonák között portékát elárusítani. Ezeket régi néven *hadicsaplárosoknak*, másként *markotányosoknak* hívták. Egy időben nők is üzték ezt a foglalkozást, néha nemzeti lelkesedésből, néha kenyérkeresetből, néha pedig, hogy közelebb legyenek hadbaronult kedvesükhöz. Úgy látszik azonban, hogy ezek a *markotányosnők* erkölcsi tekintetben már a XVI. század végén kifogás alá estek, mert különben nem hozták volna ellenük ezt a szigorú törvényt:

«A nemzetünkben tartozó asszonyok üzérkedés és egyéb dolgok miatt a táborba ne menjenek, hanem minden üzérkedést a férfiakra hagyjanak. Azt, a ki ez ellen cselekszik, varrják zsákba, vessék vízbe és merítsék alá». (1595. évi 34. tcz.)

IV. Szolgálati idő.

(Hónapos és éves katonák. Hat hónapos katonák vagy a mai hadsereg. Örökös katonák. 20 évi szolgálati idő. 12 és 10 éves szolgálat. 6 évi szolgálat. 3 évi szolgálat.)

Érdekes lenne kinyomozni, hogy a régi világban meddig tartott a katonai szolgálat? Erre azonban csak itt-ott találunk törvényes adatokat.

A XVI-ik században a majdnem folytonos háborúskodás miatt nagyon sok katonára volt szükség s úgy fogadták őket, a mint tudták, a miből nyilvánvaló, hogy a felfogadás szabad egyezkedés tárgyát képezte. Így voltak olyanok, a kik csak egy hónapra vállalkoztak (hónapszámú katonák) s voltak olyanok, a kik egész évre szegődtek el (éves katonák).

A *hónapszámú* katonák zsoldjukat mindenkor a hónap leteltével kapták s a hónap elteltével eltávozhattak a szolgálatból, ha nyolcz nap alatt a következő új hórá eső egész zsoldjukat meg nem kapják. A kit pedig a zsoldba fogadó a szolgálatból elbocsátani nem akart, annak daczára, hogy a következő havi zsoldját kiadta volna, az a kapitányhoz mehetett panaszra s ez a zsoldot a zoldbafogadó vagyonából, nyolcz napra kielégítette s őt szabadon bocsátotta. Így a zsoldos és zoldbafogadó közt nyolcz nap volt a felmondási idő. (1552. évi 10. tcz.)

Évi fizetés mellett azonban — vagyis éves katoná-

kul — nemcsak közönséges katonákat, hanem tiszteteket, sőt várnagyokat is lehetett felfogadni katonai szolgálatra. Ezekre nézve — vagyis az *éves katonákra* — egy hónap volt a felmondási idő. Tartoztak ugyanis annak az évnek bevégződése előtt, a melynél tovább szolgálni nem akartak, legalább egy hónappal előbb felmondani. Azonban tényleges hadjárat vagy várostrom esetében ennek bevégzéséig eltávozni engedelem nélkül nem volt joguk. Az ilyen éves zsoldos katonák a zsoldra szabadon egyezkedhettek urokkal, de ha hadjáratra voltak szegődve, minden lovas katoná havi pénzül legalább si két forintot kapott. (1552. évi 11. és 12. tcz.)

Volt *hat hónapos* katonai szolgálati idő is. Ugyanis Rudolf király idejében a hadjárat folytatására segítségül hathónapos 2000 könnyű fegyverzetű lovast és ugyanannyi ezer gyalogost «*mezei hadsereje*» czim alatt úgy ajánlott meg az országgyűlés, hogy az ily módon felállított sereg szolgálati ideje hat hónap, a táborba küldött más személyek szolgálati ideje egy hónapos legyen. (1602. évi I. tcz.)

De hogy voltak a régi időben *örökös* vagy legalább is évtizedeken át szolgáló katonák, annak világos nyoma van a «*Szegedi fenyőtölde*» leírásában, a hol 1801-ben örökként alkalmazott kiszolgált katonák közül Paszari Tóbiás 50, Virág György pedig 56 évi katonai szolgálat után állott be örök.

Hogy a mult század elején legalább is 20 évre sorozták be a katonákat, annak világos nyomát találjuk az 1807. évi I. tcz.-ben, melyben elő vannak sorolva azok a kedvezmények, a melyekben azok a katonák, a kik 20 évi szolgálat után elbocsátó levelet kaptak.

(Gyermekkoromban én is ismertem falumbeli embert a ki 20 évi szolgálat után kapta meg az «obsitot».)

Volt 12 évi szolgálati idő és volt 10 évi is. Így az 1830. évi VII. tcz. elrendelte, hogy az akkor országgyűlésileg felajánlott ujonczok csak 10 évig tartoznak katonai szolgálatot teljesíteni. Az 1840. évi II. tcz. pedig 38.000 ujonczot ajánlván meg, nyilván kikötötte, hogy ez ujonczok egy része 12, a másik része 10 évig tartozik szolgálni, sőt hozzá tette a törvény:

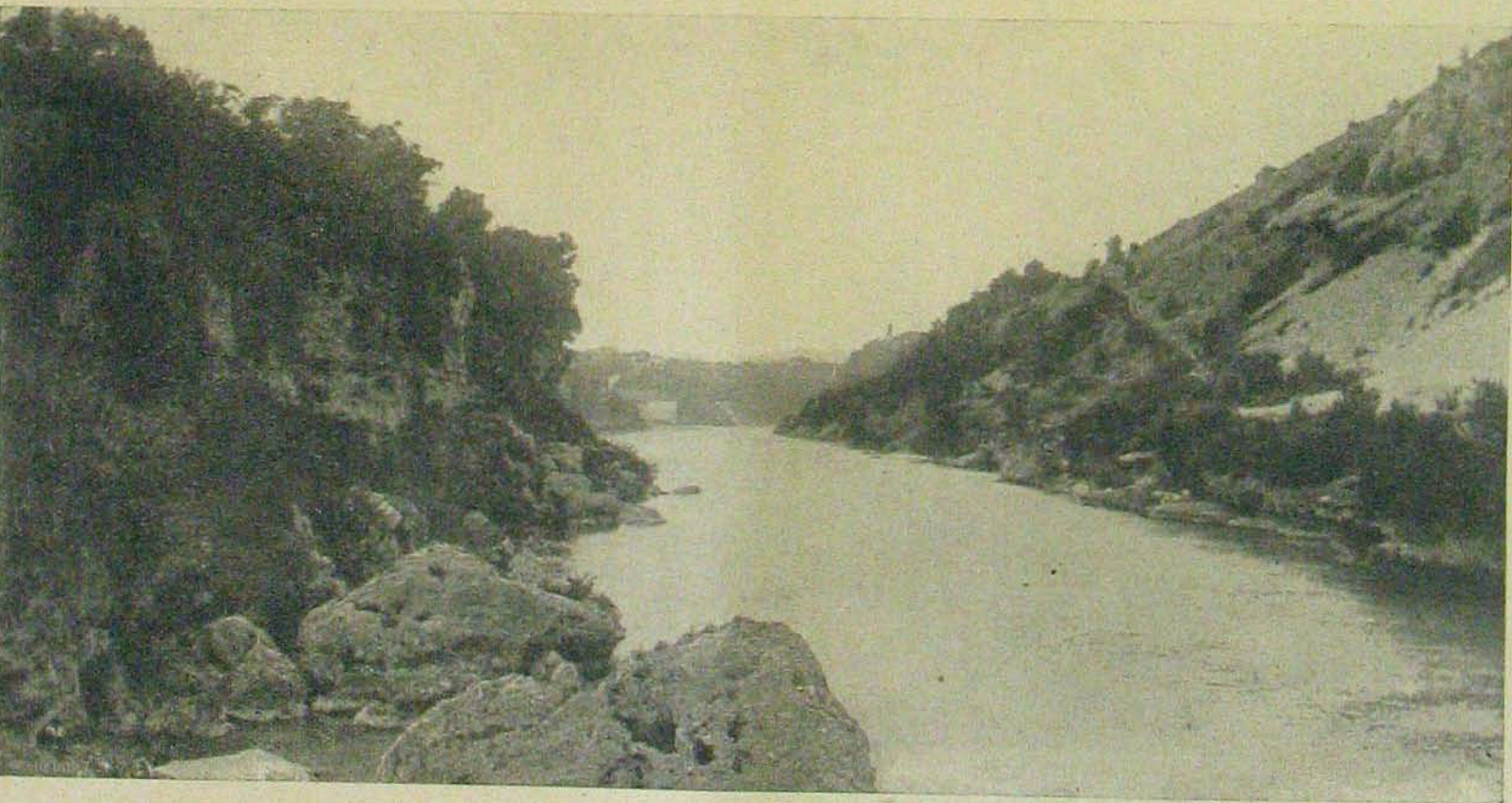
«Sőt ezen idő alatt is, ha valamelyiknek haza eresztése nélkülözhetetlenül szükségessé válik, azonnali elbocsátását szolgálati évei ne gátolhassák, tőle a katonai öllőzet ára ne követeltessek, vagy bármely más okból származható hiányok pótlását kívánni ne lehessen».

Az 1867. évben *hat évben* állapította meg a törvény a katonai szolgálatot. (1867. évi IX. tcz.)

A következő évben leszállított a rendes szolgálati idő és törvénybe iktattatott, hogy a katonai szolgálati idő a sorhadállományban *három év*, a honvédségnél *két év*. (1868. évi XL. tcz.)

Ezt az intézkedést az 1880. évi XXXIX. tcz. módosította, hogy a haditengerésznél a sorhadállományban *négy év* a szolgálati idő. Ez a szolgálati idő aztán rendszer viszonyok között fennmaradt a legújabb időkig.

(Folyt. kév.)

Az Isonzo völgye Görz és Monfalcone között.

A merre az olaszok támadnak.

Az üdülők.

Írta: Nyomozó.

A múlt év folyamán ugyancsak kellemetlen helyzetbe került a rákosszentmihályi őrsparancsnokság. Egymást érték a községben a betöréses lopások, mintha csak rendelésre történtek volna. Eredmény pedig egészen az év végéig nem volt, a mi úgy az őrs legénységét, mint a gyakran érdeklődő károsokat egyaránt bosszantotta.

Az első eset múlt évi január 27-én történt s ettől kezdve február 21-ig, tehát nem is egészen egy hónap alatt négyrendbeli betöréses lopást jelentettek be az őrsön, a melyek közül az egyiknél 325 K értékű ruhaneműt, a többi három esetben pedig 26 db 83 K értékű különféle baromfit vittek el az ugynevezett ismeretlen tettesek a kik után az őrs ismételtlen megejtette ugyan a nyomozást, de sem ezeket, sem az ellopott dolgokat kiderítése nem sikerült.

A háborús viszonyok életbeléptekor már kezdett a dolog feledésbe menni, mikor a július hó elejétől augusztus hó elejéig újból három rendbeli betörést panaszoltak az őrsön, a melyekből két esetben 93 K értékű 17 darab fajtyukot, a harmadiknál pedig 50 K értékű 25 darab csirkét loptak el.

Ezután ismét megszűntek a lopások egy időre. S bár az őrs gyakran változó, majd népfelkelőkkel pótoltt legénysége folyton nyomozott a tettesek kiléte után, ez utóbbi betörések is a kiderítetlen zavarok jegyzékébe kerültek, mert még csak annyi eredményt sem tudtak elérni, hogy valakit csak valamennyire is alaposan meggyanusíthattak volna.

Az ilyen lopások, tekintettel arra, hogy a tyuk, kacsa, lud stb. a közeli fővárosban vagy bárhol is könnyen értékesíthetők és a tettesek maguk is feltűnés nélkül elfogyaszthatják, ha csak újabb esetek előfordulásával lépre nem megy a tettes és rá nem lehet sütni az előbbi eseteket is, örökre kiderítetlenek maradnak, ez a körülmény pedig, mint jól tudjuk, az őrs tekintélyét nagyban csökkentti a lakosság előtt.

Maga az a tény, hogy egy-egy helyről nem nagy értékű loptak el a tettesek, nem igen változtat a dolog lényegének elbírálása szempontjából, mert hiszen a károsok ép oly követelők csekélyebb kár esetén az őrsrel szemben, mint nagyobb kár esetében.

Hétrendbeli betöréses lopásnak, mint kiderítetlen közbiztonsági zavarnak elkönnyvétele maga is elég kellemetlenséget okoz egy őrsnek. Ha pedig még több is jön hozzá, valóságos ólomsúllyal nehezedik az őrsre a tehetetlenség érzete és bizony sokan vannak köztünk, a kik hasonló esetben nem hogy nagyobb eréllyel és szorgalommal látnának a nyomozás után, hanem addigi törekvésük sikertelensége felett egészen elkedvetlenednek.

A rákosszentmihályi őrsparancsnokságot pedig ugyan csak nehéz probléma elé állították az ismeretlen tettesek, amennyiben nem elégedtek meg az említett hét betöréssel, hanem — addigi szerencsésükön felbuzdulva — október havában újból megkezdtek káros munkájukat s mintha csak az addigi mulasztásukat akarták volna helyreépíttetni, abban a hónapban három esetben hét darab hizott ludat, két darab hizott kacsát és hat darab tyukot loptak el 114 K értékben.

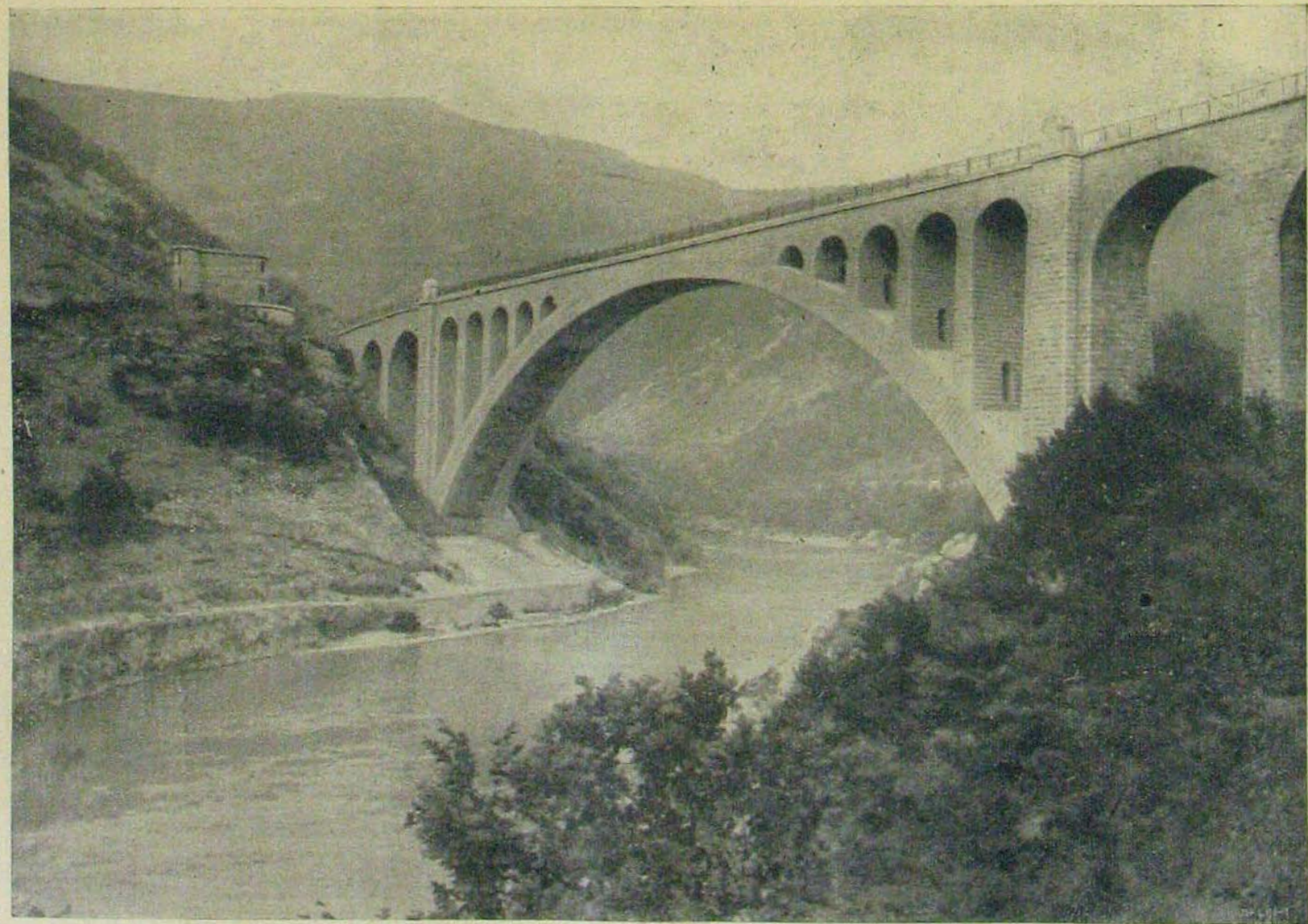
Majd pedig mikor ezeken sem vesztettek rajta, folytatták novemberben újabb négyrendbeli betöréssel, a melyek közül két esetben 65 K. értékű ruhaneműt és szappant, a másik két esetben pedig 117 K. értékű ludat, kacsát és tyukot loptak el, mintegy jelezni akartván ezzel az őrs és károsok előtt, hogy közeledik a tél, nagy a drágaság és a megszorult ember nem igen válogat a ruházat és az élelem megszerzése körüli eszközökben, hanem elveszi azt mástól, a hol találja, önkényűleg és jogtalanul is.

De még itt sem állottak meg a tettesek, hanem december havában folytatták tovább, még pedig változatosság kedvéért vagy talán a karácsonyi ünnepek közeledtével úgy gondolkoztak, hogy a sok hushoz szeszitalokra is szükség lehet, ezuttal pálinkát és különféle borokat loptak.

Ennél a betörésnél már tetemesebb összegre rugott a kár, a mennyiben 336 liter tiz éves veres bort, 380 liter fehér bort, 28 liter kisüstön főtt törkölypálinkát, hét darab boroshordót, két darab borfejtő gépet teljes felszereléssel vittek el és 1818 koronára rugott a kárösszeg, a mit a káros Schmidt Konrád budapesti kocsmáros bejelentett.

Azt, hogy mely napon lopták el az említett italokat és tárgyakat a rákosszentmihályi borpinczéből, káros maga sem tudta határozottan megmondani s csak úgy hozzávetőleg jelölte meg az időt, hogy december 2—7-ike között történhetett a betörés mert az előbbi napon sajátkezüleg rendbenbagozott és elzárt pinczejét az utóbbi említett napon találta feltörve. A tetteseknek tehát akár egyszerre akár többbizben vitték el a hiányzó dolgokat, elég idejük volt azok elrejtéséről vagy értékesítéséről gondoskodni.

Itt megjegyzem, hogy a borpincze feletti lakásban egyedül egy öreg, süket asszony lakott, aki ha este bezárkózott és lefeküdt, legfeljebb csak ágyuszóra ébredt volna fel. Ettől különben tehettek a tettesek éjnek idején, a mit akartak, mert ha még észre is vette volna őket, akkor sem merte volna a betörést megakadályozni.

A merre az olaszok támadnak. — Híd az Isouzo felett.

Volt ugyan még egy másik lakója is károsnak B József népfelkelő személyében, a ki október haviban betegesen jött haza a bareztérről s családjával együtt egy, a pinczétől fébreeső, károsból már előbből bérelt kisebb lakásban hozta meg magát s többizben segédkezett károsnak a borok kezelésénél. Ezt azonban a káros egy igen jóra való, becsületes és feltétlenül megbízható embernek állította, a kiről nem is lehetne feltételezni, hogy ilyen cselekményre vetemedjék.

A helyszíni szemlét maga Vass István őrmester őrpapancsnok tartotta meg. S miután a pinczeajtó külső, erős keresztvasát kifeszítve, elgörbítve s a zárt elrontva találták, eltérő volt az ő és káros véleménye a felett, vajjon a keresztvasnak a két ajtófélfába erősített s belülről csavarokkal ellátott kampós szögeiről előzetesen-e, az ajtó nyitvalétekor, vagy csak a betörés után csavarták le a csavarokat.

Az őrmester ugyanis azt állította, hogy a tettes éppen a lopás szándékával előzetesen és pedig olyankor tehetette ezt, mikor káros a pinczében dolgozván, az ajtó nyitva volt, tehát osakis bejáratos egyén lehet a tettes. Káros ellenben teljesen lehetetlennek tartotta, hogy az ő otlélétekor ilyesmi megtörténhetett volna s különben is — szerinte — ez esetben nem kellett volna a keresztvasat elgörbíteni, mert a csavartól előzetesen mentesített két kampószöveget kevesebb erőfeszítéssel is kibuzhatták az ajtófélfákból.

Az őrmester nem osztotta káros e vélekedését, mert az ajtófélfák alapos megvizsgálása után úgy találta, hogy a vastag, keményfába szilárdan beerősített vaskampóknak kihuzása még akkor is elég munkát adott a tetteseknek, ha alkalmilag előzetesen távolították el róluk a csavarokat s különben is, a csavarok előzetes eltávolítása nélkül ki nem buzhatták volna a két kampót másként, csak úgy, ha az ajtófélfákat szétrepeszik. Ezeket pedig semmi féle ilyen erőszak nyomát felfedezni nem lehetett.

Ennélfogva, mivel a káros határozottan állította, hogy a népfelkelőn kívül más nem igen járt a pinczében, pártoló vélekedése daczára is gyanusnak találta Vass őrmester nevezettét, aki — szerinte — ha nem is vett részt a betörésben és lopásban, de a kampók csavarjainak előzetes leszedése által elősegítette azt. Ez okból még káros otlélétekor széttekintett gyanusított lakásában, de annak szegényes berendezésén kívül nem tudott ott egyebet felfedezni.

Ez a körülmény nem változtatta meg az őrmester véleményét, mert hiszen — mint károsnak mindjárt meg is mondta — minden tolvajban van annyi óvatosság, hogy a cselekmény színhelyének közvetlen közelében levő lakásáról oltávolítja a lopott vagy közreműködéséért kapott idegen tárgyakat és nem teszi ki magát az előrelátható leleplezésnek, annál kevésbé, mert ha szüksége van azokra a dolgokra, alkalmilag és apródonként is hazahozhatja, esetleg másoknál való értékesítés mellett pénzben is megkaphatja.

Mint hogy pedig a népfelkelő az őrmester kérdésére azt állította, hogy december 2—7-éig, úgy éjjel mint nappal állandóan otthon tartózkodott, szinte hihetetlennek hitstott, hogy — ha a betöréssel járó zajt nem is vette észre — a nagyobb mennyiségű lopott dolog elszállítását, akár egyszerre akár többizben vitték is el azokat, észre ne vette volna.

Káros ugyan még kifejezte abbéli gyanuját is, hátha a környéken naponta gyakorlatozó fővárosi és környékbeli katonák követték el a betörést. Az őrmester szerint azonban ez a feltevés is csak abban az esetben lehet valószínű, ha a népfelkelő bujtatta fel őket és az előbb említett módon segítségükre volt a betörés elkövetésében.

Szóval az őrmester előtt mindenképen leginkább a népfelkelő volt gyanus a belörésben és ezt meg is mondta károsnak azzal, hogy csak legyen türelemmel, kellő megfigyelés után, néhány nap múlva értesíteni fogja az eredményről. S egyidejűleg az őrsre való hazatérése közben megbizta egyik, a betörés színhelyéhez közellakó bizalmas emberét, hogy figyelje meg a népfelkelőt, vajjon mivel foglalkozik és kikkel érintkezik naponta. Ezenfelül maga is puhatolni kezdett nevezett viselkedése és összeköttetései után.

Mielőtt azonban ebben az irányban eredményre juthatott volna, december 13-án virradóra egy újabb betörés történt a községben, a mikor is Szvatek Mihálytól loptak el 10 darab 50 korona értékű tyukot. Az ezzel kapcsolatos nyomozásnál aztán sikerült a tetteseket leleplezni, még pedig magoknak a tetteseknek elbizakodottságból származó viselkedése folytán. Már éppen ideje is volt, mert az egész évi kiderítetlen zavaroknál felmerült kárösszeg már meghaladta a 2700 koronát.

Időközben ugyanis B. József viselkedése és összeköttetése után érdeklődve megludta Vass őrmester és ezt a nevezett megfigyelésével megbizott egyén is megerősítette, hogy a népfelkelő, bár igen szegénysorban él, semmivel sem foglalkozik, hanem rendszeren, a harctérről szintén üdülés végett hazajött K. János honvéddel sétálgat, utóbbi időben állandóan részegkednek, még pedig valószínűleg az utóbbinál isznak, mert kocsmában nem lehet őket látni.

Ennélfogva K. Jánost kereste fel az őrmester mindjárt akkor, midőn a Szvatek-féle tyúlopásban nyomozni indult s éppen akkor toppant be ennek lakásába, midőn nevezett maga a lopott tyukokat koppasztotta. Már maga ez a váratlan meglepetés is zavarba hozta gyanusítottat s ebbéli zavarában annyira elárulta magát, hogy az őrmester jónak látta azonnal házkutatást tartani nála. S alighogy belépett a kamrába, mindjárt szemé elé akadt a kocsmáros borfejű gépéhez való hosszú gummicső, majd tovább kutatva, az egyik sarokban, szénnel körülrakva két hordó bort s egy korsó pálinkát talált.

Ezek után K. János nem is tagadta a lopások elkövetését, de nem is tagadhatta, mert a felesége, a

ki bizonyára jobbérzésű nő, minden vonakodás nélkül rávallott és sirva panaszkolta az őrmesternek, hogy kétségbeesett kérései és figyelmeztetései dacára a férje dolgozni nem akar, folyton lopásokon töri a fejét. S különösen mióta B. Józseffel megismerkedett, valóságosan retteghetben él, mert egymásra követik el a lopásokat s miután ő nem volt hajlandó a lopott baromliakat elkészíteni, férje maga koppasztotta, főzte és sütötte meg azokat. Azóta pedig, hogy a Schmidt pinczójét feltörték, valóságos pokol az élete, mert férje folyton részeg s üti-veri őt, ha figyelmezteti a következményekre.

Ugyanésak hasonló körülményeket panaszkolt a B. József felesége is, a ki önként előadta az őrmester megjelenésekor a férje által megfőzött 5 darab tyúkból még el nem fogyasztott részt, B. ekkor is részegen feküdt otthon.

A két asszony előadta még mindazokat a női és férfi ruhaneműeket, természetesen már nagyobb részt elviselt állapotban, a melyeket férjeik loptak. S ugyancsak az ő előzetes bemondásuk folytán beismerte a két férfi az összes betörések elkövetését, valamint azt is, hogy a lopott borból a mellett, hogy a környéken gyakorlatozó katonákat ismétetlen megkinálták és magok is állandóan a részegségig fogyasztották, egy kis hordóval a K. fivéréhez vittek el disznótorra, egy nagyobb hordóval ugyancsak nevezett sógorának adtak el jutányos áron, a borfejítőgép fémrészeit pedig összetörve, egy zuglóbeli ócskavas-kereskedő vette meg fölük.

Mielőtt tehát az év letelt volna, börtönbe került a két üdülő barcos. Azokért a lopásokért, a melyeket a harezterről való hazajövetelük óta, mint tényleges állományu honvéd, illetőleg népfelkelő követtek el, a budapesti honvéd hadosztálybiróság ítélkezett felettük és K.-t 3 évi és S. havi, B.-t pedig 3 évi és 6 havi súlyosított súlyos börtönre ítélte el jogerősen.

Azokért a betörésekért, a melyeket a múlt évi január havától bevonulásukig elkövettek, majd a polgári büntetőbiróság fogja felelősségre vonni őket.

Végül talán érdemes lesz megjegyezni, hogy a Schmidt Konrád pinczójébe való betörést csakugyan az oly becsületesnek, józanéletűnek és megbízható házimunkásnak állított B. József készítette elő akként, a mint azt Vasa őrmester már a helyszíni szemle alkalmával megállapítottának vélte, hogy t. i. azalatt, míg kirosnak a borkezelésnél többiben segédkezett, észrevétlenül lecsavarta a keresztnyas kampóinak belső végén levő csavarait, mert előre látták, hogy e nélkül csak úgy juthatnak be a pinczébe, ha az ajtót mindenestül kivesszik a falból. Az akként okozandó nyomok azonban oly hamar elárulták volna a betörést, hogy nem lett volna kellő idejük a sok bort, pálinkát és egyéb elszállítani.

Élénken jellemzi ez esetben a romlott erkölcsi érzékű ember elvetemültségét a B. József védekezése, a mennyiben a munkaadóját és a kitől olesó lakást is kapott, állítólag a miatti bosszújában károsította meg, mert ez a borkezelési munkáknál soha egyetlen pohár

bort sem adott neki. Holott ezzel szemben káros éppen azon az alapon állította őt józanéletűnek, becsületesnek és megbízhatónak, hogy ha egyébkor el is fogadott egy pohár bort, a borkezelési munka közben, bárhogy kinalgatta is, soha egy pohár bort sem ivott.

Ki tudja ezek után, hogy melyiknek van igaza? Az az egy azonban bizonyos, hogy az alszenteskedő, ravasz ember jellemét nagyon nehéz kiismerni.

KÉPEINKHEZ.

A merre az olaszok támadnak.

Rég letűnt idők barczi eseményeinek emlékeit juttatják eszünkbe azok a képek, a melyeket a jelen számunkban olvasóinknak bemutatunk.

A hunok hatalmát nyögte akkor az Isonzo völgye s Attila a hunok hatalmas királya vezette azt az óriási hadsereget, a melynek Aquileja, Felső-Itáliának akkor oly bíres vára, három hónapi makacs ellenállás után végre mégis megadta magát. Ennek a várnak romjain haladt át a győzelmes hunok hadserege Róma felé s csak az akkori pápa hathatós beszédének és a hunok között kiütött ragályos betegségeknek köszönhetette Róma is, hogy az egész Itáliában rettegett hun király nem ellene, hanem hazafelé fordította harezkészségben meg nem fogyatkozott vitéz hunjait.

Aquileja nem emelkedett többé arra a hírnévre és a vára sem lett felépítve. A római császárság idejében oly nagybíru kereskedő város ma osztrák birtok s a Görz-Gradiska nevezetű grófság, mintegy 2000 főnyi lakossággal bíró jelentéktelen kis községe. Ott fekszik az Isonzo völgyében Monfalconetól dényugatra Grado felett, a hol most az olasz hadsereg az osztrák területre betört.

Közel másfélszer éve mult már a 452-ben történt imént említett történelmi nevezetességű eseménynek s most — a közbeeső idők hasonló eseményeitől eltekintve, — újból adáz harcok folynak az Isonzo mentén s a hős hunok rokonszenvezetéként ismert magyar vitézek állanak harcban a régi olaszok utódaival. A külfölség csak az, hogy most ők voltak a támadók. Egyébként, legalább eddig az ideig, ugyancsak a régi eseményekhez hasonlóan folyik a cseta, a mennyiben mindenütt visszaverték hős csapataink a tulnyomó számmal támadó olasz csapatokat.

Az osztrák-olasz határnak az Alpések hóhorított begyégeivel szegélyezett részein ügylátszik az Isonzo völgye a legkönnyebben járható és nagy csapatok felfejlődésére legalkalmasabb terület, azért koncentráltá ide az olasz hadsereg legnagyobb erejét, a melynek előretörési iránya a képeink másiktán látható, szintén az Isonzo mellett fekvő Görz város.

Történelmi nevezetességű város ez is. Önálló törvényhatósága van s a fejedelemségre emelt Görz-Gradiska grófság egyik kerületi kapitányságának székhelye és érseki székhely, mintegy 25,000 főnyi lakossal. Többféle nevezetességei közt szerepel a történelmi emlékü görzi várkastély. Évszázadok előtt létesített épület ez és az a hármassáncz, a melylyel annak idején még a velenceiek körülvették, ma is látható. Az utolsó görzi gróf elhalálozása (1500) óta pusztulásnak indult ugyan, de az időközben történt restaurálási folytán, mint lakotanya és börtön, ma is használható.

HIREK.

Adományok. Legújabbán a következő adományok folytak be hozzánk. A vak katonák részére, Berencz József őrmester nejétől 5 K és Drágos Péter csendőrtől 10 K. Az összegeket rendeltetési helyére juttattuk.

Jegyzések a hadikölcsönre. A II. hadikölcsönre történt alábbi jegyzésekről értesültünk: A mezőkapusi őrs állományából: Balogh Vilmos őrsvezető ez. őrmester 2000 K, Albert János csendőr 1300 K, Török János csendőr 300 K és Kálmán Imre csendőr 200 K, összesen 3800 K. A VI. számú csendőrkerület győnki őrséről, az V. számú csendőrkerület vágujhelyi őrsére vezényelt Kimpán János csendőr 1000 K-t jegyzett. A magyarigeni őrs állományából Kilyén Ferencz járásőrmester 300 K, Molnár Gyula csendőr ez. őrmester, Ellenbach László, Paulech Pál, Baran János csendőrök 200—200 koronát jegyeztek.

Egy szőkevény halálos balesete. A nagymihályi őrs állományába tartozó Istók István csendőr és Lapu István népfőlkedőből állott járőr. Bardioszki János, sanoki (Galiczia) születésű, nagymihályi lakos katonaszőkevényt június hó 20-án reggel 12 órakor, a kassai katonai gyűjtőparancsnoksághoz elő akarta vezetni. Az Upporral Velejte felé haladó vonatról a szőkevény, hogy átadását meghiusítva, leugrott, de oly szerencsétlenül esett, hogy a vonat kerekei halálra gázolták.

Ellenszegülés. Frink Sándor, nagygyejeői őrsbeli őrmester, június hó 24-én reggel 12 órakor, Nagygyejeőz község határában, Csengeri Gyula ottani lakos, ellenszegülő ellen, halálos kimenetelű fegyvert használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Semmi sem új a nap alatt. Általános vélemény, hogy a hadi automobil a legmodernebb háborús eszköz. Egy régi kézirat azonban, a melyet a drezdai levéltárban találtak, más véleményre tanít. E miniatűrökkel ékített kéziratnak szerzője Roberto Volturio, a ki 1413-ban született Riminiben. A különböző hadiszerek között felsorolt egy magától járó kocsit, a melyet Mathias Corvinus, a mi Mátyás királyunk talált föl. A kézirat leírja a magától mozgó kocsit és azt állítja, hogy a kerekeket szélmotollak hajtják. Ez a magától mozgó kocsi a legrégebb formája az automobilnak. A kocsi meglehetősen magas, rendezesen nyitott, de ha háborúba kerül, akkor a benne ülőket hatalmas tölgyfadeszék védik. Tehát egészen olyan, mint a mai páncélos automobil, mert az akkori lövedékek ellen a tölgyfa éppen elég védelmet nyújtott. A négy kerék között fogaskerekeket látni. Volturio elmondja, hogy ezeket a kocsikat nagy eredménnyel használták Mátyás király hadseregében. Volturio a műve 1472-ből származik, tehát egyébként ez egyik első világi nyomtatvány, mindenesetre a legelső technikai leírás. Négy évvel később Hohenwang, az augsburgi nyomdász ki akarta adni Vegebiusnak, az akkoriban igen olvasott római hadiírónak könyvét és illusztrációkat is akart hozzá. Anyag hiányában azután egyszerűen felhasználta a Volturio könyvében lévő képet és a szél-autó így került bele a könyvbe. Ámde Hohenwang nem ismerte a rajz igazi értelmét és így esett a hiba: az autót fordítva nyomtatta le és a kerekek az égnek meredeztek.

A veszedelmes legyek. A francia orvosok újabban sokat foglalkoznak a legyek veszedelmes voltával. Tudva-

levőleg ezek az apró állatok a legtöbb ragályt elhurocolják magukkal és ezzel szemben kell megvédeni a hadsereget. A francia katonai és polgári hatóságok mindent elkövetnek e veszedelem meggátolására. Franciaország legfőbb egészségügyi tanácsa a legutóbbi ülésén külön bizottságot küldött ki arra, hogy tanulmányozza, mint lehetne ártalmatlanná tenni e veszedelmes legyeket. Bayard tábornok ugyanezen az ülésen számolt be Borgas és Petenus tanárok kísérleteiről. Elsősorban kátrányt akarnak elhinteni mindazokon a helyeken, a melyeken a dezinfekció feltétlenül szükséges. Ilyen módon azt hiszik, hogy sikerül meggátolni a ragályok terjedését.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Arva fiu Ha a kerületi parancsnokság megengedi, igen.

Vidéki 26. 1. Igen. 2. Ha végleges nyugállományban van, nem kell egefély.

D. néptőlkelő. 1. Igen. 2. Nem értjük a kérdést.

Remény. Ha hat évi szolgálata van és a viselési jog állományparancsilag tárgyalatik — viselheti.

Többszöröknek. A kérdéses ügyeket csak tisztii előjáróii intézik el. Forduljanak azokhoz.

1907. 1. Csak akkor jogosított a viselésre, ha a bronz vitézségi érem önnök külön adományoztatott, azt kérni nem lehet. 2. Csak úgy nyilatkozhatnánk, ha az illető egyén felülvizsgálati irataiba betekinténénk. A zsebkönyvkészlet elfogyott.

J. 1111. Fegyelmii ügyekre nincs válasznk.

M. M. Néptőlkelő. A felvételre nincs reménye.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Trefás kérdések.

1. Mit nem bír az Isten teremteni?
2. Milyen 16 visel papucsot?

Szótalány.

Nyáron használják,
Emberek huroolják,
Hogy ezt felvehessék
Azt alig várják.

Megfejtési határidő: 1915 május 12-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szonatorium-sorsjegy lesz kisorsolva.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ö császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebben megegedni méltóztatott, hogy vérébél i Marsó Pál csendőrfőhadnagy, a német császár Ö Felsege által neki adományozott 2. osztályu vas-keresztet elfogadhassa és viselhesse.

Adományoztatott:

a badsereg-főparancsnokság által:

az ellenség előtt teljesített vitéz magatartása elismerésül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Pongrácz Károly őrsvezető cz. őrmesternek, a IV. sz. csendőrkerületben;

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Biró András és

Molner Gyula csendőröknek, a IV. számú csendőrkerületben, továbbá

Szlvik Dezső csendőrnek, beosztva a 30. honvéd gyalogezredben.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Hári József L. őrsvezető cz. őrmester, továbbá a VI. számn csendőrkerület állományából a csábi őrsre vezényelt Mibálka Ferencz csendőr, a Felsőfőherkút községben, április hó 12-én dühöngött tűzvész alkalmával, a tűzoltás és vagyonmentés körül tanusított czélszerű, buzgó és eredményes tevékenységükért.

Előléptettek:

csendőr cz. őrmesterekké:

1915 június hó 1-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

Filker Károly, VII. számú csendőrkerületbeli csendőr;

a cs. és kir. 7. hadsereg tábori csendőr törzstisztje által:

Lukács Kálmán, Horváth Sándor III., III. számú, továbbá Havesi József, Tunyogi József, Bonnár Mihály, Jubász János, Nagy Ferencz, Lakatos Péter, Piczis László, Diriczi János, Ványa Péter, Kállai Gyula, Máté

József, Doró Károly, Csordás Béla, Kopesák István és Kövér Pál, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

a cs. és kir. 9. hadtápesoport-parancsnokság által:

Forró Andor, Pinta József, III. számú, továbbá Schantl Ferencz, Eke János, Velő Mihály, Tóth János II. és Koczog Sándor, II. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

A cs. és kir. 66. gyalogezred pótzászlóalj parancsnoksága, Dirnberger Gusztáv, II. számú csendőrkerületbeli próbacsendőrt, 1915. évi április hó 1-ével, szakaszvezető czimzetes őrmesterré léptette elő.

őrmesterré:

1914 november hó 1-ével:

a cs. és kir. hadsereg hadtáp-főparancsnokság által:

Máté János csendőr, azután ugyanezen parancsnokság által:

1914 december hó 24-ével:

Sztrédánszky Ferencz, Hanusz János csendőrök, végül

1915 január hó 11-ével

Mrazek János csendőr, valamennyien az V. számú csendőrkerület állományából;

1915 február hó 1-ével:

a cs. és kir. délnyugati hadsereg-parancsnokság által:

Bátori József II., III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

1915. évi május hó 21-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg hadtáp-parancsnokság által:

Fábián János, III. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1915 június hó 1-ével:

a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Demeter Sándor csendőr cz. őrmester;

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Trupulai János csendőr cz. őrmester;

a cs. és kir. Balkán-haderők parancsnoksága által:

Sostarecz János, VI. sz mu csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

1915 június hó 6-ával:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

Asbóth Imre és Zsarkó Imre, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☐☐☐ Telefon 153-44. szám. ☐☐☐

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és kézzel pénzüért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköttése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betét a atot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, letétvények és chequék beszedését alvállaljuk igen mérsékelt költségek felzárkításával.

Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket

csendőr cz. őrmesterré:

1915 május hó 1-ével:

a cs. és kir. 7. hadseregparancsnokság tábori csendőr törzstisztje által:

Antal Sándor, I. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1915 június hó 1-ével:

a cs. és kir. hadsereg-főparancsnokság által:

Steiger Ferencz, Szirmai János, Putnoki Ferencz, Matis József és Zsiga István, III. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

az illetékes tábori csendőrtörzstiszt által:

Hollendonner Orbán, V. számú csendőrkerületbeli csendőr:

1915 június hó 6-ával:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

Faragó József, II. számú csendőrkerületbeli csendőr: az illetékes tábori csendőrtörzstiszt által: Szabó Lajos II. és Friedmann András, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1915 június hó 12-ével:

a cs. és kir. 6. hadseregparancsnokság tábori csendőr törzstisztje által:

Dénes János, Csomor Lajos és Szabó János I., II. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

1915 június hó 15-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Karas Sándor csendőr, az ellenség előtt teljesített igen jó szolgálatainak elismerésül.

Lovaglási jutalomdíjban részesítetttek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szücs János járásőrmester 4 db, Pilbát György őrsvezető cz. őrmester és Szabó István III. csendőr 5-5, Korda Lajos őrmester és Lszák Dénes csendőr 3-3, Boros Tamás és K. Szücs Gábor csendőrök 2-2 db; továbbá

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Fekete Géza őrsvezető cz. őrmester 3, Megyeri Antal, Lévai Gábor őrsvezető cz. őrmesterek, Németh István II. és Vajda János II. csendőrök 2-2 db, 10 K-s aranyból álló jutalomdíjban.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Sarudi Benjamin őrmester és Kovács Antal csendőr cz. őrmester, 2-2 db 10 K-s aranyból álló jutalomdíjban.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Hornok Lajos, Szabados Lőrincz, Marzain Simon, Geiger András, Simonka Mihály, Papp János III., Pazsa Ferencz, Nagy Imre II., Rajó Sándor és Esik Benjamin csendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. belügyminiszter urnak folyó évi május hó 26-án kelt 60.383/VI. a. számú rendeletével megengedett, hogy Mráz Henrik m. kir. I. számú csendőrkerületbeli százados, családai nevét «Madarász»-ra átváltoztassa.

HEGEDÜ

esodásan tiszta erős hangn
6 korona és felebb.
Mester műhegedűk rész-
letre is. Romlottakat művé-
szieszen javít. — Árjegyzék az
összes hangszerekről ingyen.

Mogyorossy Gyula
kir. szab. hangszergyár
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71. sz.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuhája 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postleton, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyi-kerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünékvilág beszélgépek, lemezek és varrógépek árártól választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyük

Kardbojt

Celluloid kézelő és nyakravaló

Czipőkrém

Fegyverzsir

Borotváló készlet

**6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.**

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Nyári szürke és fehér szörmekeztlyük nagy választékban olcsó árban kaphatók.